

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ОСВІТОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ МИСТЕЦТВА

**«ПЕДАГОГІКА МИСТЕЦТВА ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ
І РОЗВИТКУ ПСИХІЧНОГО І ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я
ТА КУЛЬТУРНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ
ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ»**

**Матеріали XII Міжнародної міждисциплінарної
науково-практичної конференції**

:

5-6 грудня 2024 р.
м. Запоріжжя, Україна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ТА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ОСВІТОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ МИСТЕЦТВА**

**«ПЕДАГОГІКА МИСТЕЦТВА ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ І РОЗВИТКУ
ПСИХІЧНОГО І ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА КУЛЬТУРНОГО
ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ»**

Матеріали XII Міжнародної міждисциплінарної
науково-практичної конференції

5-6 грудня 2024 р.

м. Запоріжжя, Україна

ЗМІСТ

Байтерякова Н.Ю., Байтеряков О.З. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ КРАЇНОЗНАВЧОГО СПРЯМУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ ЗАСТОСУВАННЯ КАРТИН Ж. ФЕРРІСА	7
Білецька М.В., Підварко Т.О. КРОСДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МУЗИКАНТІВ.....	12
Борисова С. В. ВПЛИВ ПРИНЦИПУ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС.....	15
Братік О.С., Атрошенко Т. Ю. СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІЇ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ	19
Воровка М.І., Кожевникова А.В. ЗАГАЛЬНА КУЛЬТУРА ЛЮДИНИ ЯК ПІДГРУНТЯ ФОРМУВАННЯ ЇЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	23
Врубель Г.Ф. МУЗИЧНА ТЕРАПІЯ У СТРУКТУРІ СУЧАСНИХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	27
Горбатюк Р.М., Білан Н.М. РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	32
Григор'єва Я.В. УСНА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО- ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	36
Гришко С.В., Непша О.В. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ГЕОГРАФІЇ	40
Гузь А.В. КРОС-КУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД У ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СПІВАКІВ	43
Жейнов С.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ УЧНІВ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	47
Закладний І.А., Закладна Н.В., Прокоф'єва О.О. РОЛЬ АРТТЕРАПІЇ ЯК ЗАСОБУ ПРОФІЛАКТИКИ СТРЕСУ ТА ПІДВИЩЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У МАТЕРІВ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ	51

А.В. Гузь
викладач кафедри академічного та естрадного вокалу
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

КРОС-КУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД У ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СПІВАКІВ

Анотація. Автор актуалізує проблему крос-культурного підходу у вокально-виконавській підготовці майбутніх співаків. Доведено, що дисципліна «Сольний спів» є тим середовищем, в якому майбутній артист-вокаліст може ознайомитися з різноманітністю культур, розвинути здатність до толерантності та мистецької рефлексії як основи розуміння цінностей іншої культури.

Зазначено, що вивчення вокального твору передбачає досконале вивчення літературного іншомовного тексту, порівняння мистецької епохи, світогляду та культурних особливостей країни автора (національних звичаїв і традицій, цінностей) з відповідною епохою, світоглядом і вокальними творами авторів рідної країни.

З'ясовано, що результатом застосування крос-культурного підходу є усвідомлення й засвоєння майбутнім артистом-вокалістом спільних і відмінних рис у культурному розвитку різних країн, що позитивно впливає на інтерпретаційно-виконавську концепцію виконуваного твору, підвищує рівень мистецької рефлексії та толерантності.

Ключові слова: крос-культурний підхід, вокально-виконавська підготовка, сольний спів, майбутній співак.

Annotation. The author actualizes the problem of a cross-cultural approach in the vocal and performing training of future singers. It is proved that the discipline "Solo Singing" is the environment in which a future artist-vocalist can get acquainted with the diversity of cultures, develop the ability to tolerance and artistic reflection as the basis for understanding the values of another culture.

It is noted that the study of a vocal work involves a thorough study of a literary foreign text, a comparison of the artistic era, worldview and cultural features of the author's country (national customs and traditions, values) with the corresponding era, worldview and vocal works of authors of their native country.

It was found that the result of applying a cross-cultural approach is the awareness and assimilation by the future artist-vocalist of common and distinctive features in the cultural development of different countries, which positively affects the interpretative and performing concept of the performed work, increases the level of artistic reflection and tolerance.

Keywords: cross-cultural approach, vocal and performance training, solo singing, future singer.

Євроінтеграційні процеси, що активно відбуваються в сучасному українському суспільстві сьогодні, зумовлюють відповідні зміни в освітній галузі. За таких умов останнім часом значної актуальності набуває навчання, базоване на крос-культурному підході. Не виключенням є й вища мистецька освіта, де крос-культурний підхід активно застосовується для підвищення загально-мистецької компетентності майбутнього фахівця, збагачення його мистецької ерудиції та виконавської майстерності, зокрема й на заняттях сольним співом.

Термін «крос-культурність» має англomовне походження (від cross – перетинати, перехрещувати). Міжнародний словник освіти термін «cross-cultural» перекладає як те, що має відношення до співставлення двох або більше різних культур, культурних сфер.

У загальнонауковому контексті крос-культурність трактується як розпізнавання характерних позначок, кодів, артефактів, за якими можна розрізнити одну культуру від іншої, або визначити культурну ідентичність того чи іншого народу.

Сучасна наука оперує низкою категорій, пов'язаних із крос-культурністю, а саме: крос-культурна комунікація, крос-культурна адаптація, крос-культурна грамотність, крос-культурний тренінг, крос-культурний менеджмент тощо.

У педагогічному науковому обігу зустрічається багато термінів з префіксами, подібними до «крос-», наприклад, «між-» та «інтер-», якими позначаються споріднені процеси. Часто вживані в педагогічній науці термінологічні конструкти «інтеркультурне» та «міжкультурне» використовуються в позначенні однакових за змістом і смислом явищ, проте останнім часом термін «крос-культурний» домінує серед попередньо зазначених термінів за частотою вживання та подеколи синонімізується з поняттями «мультикультурний» і «транскulturний».

Сутність поняття «крос-культурність» зумовлює застосування аналітично-порівняльних характеристик під час вивчення різних культур. За твердженням О. Стегнія, зміст методу крос-культурного аналізу полягає у порівнянні двох і більше суттєво відмінних фактів; у визначенні впливу культурних умов на поведінку; у встановленні систематичної залежності між культурними та поведінковими змінними [2].

Таким чином, можна припустити, що крос-культурний підхід дозволяє особистості на перетині декількох культур розвинути міжкультурне бачення, базоване на мисленні, що виходить за межі власної культури.

У професійній підготовці майбутнього вчителя крос-культурний підхід впливає на набуття здатності до крос-культурної інтеракції. За переконанням Лю Їге, крос-культурний підхід декларує «поліфонію культур» з одночасною самоверифікацією особистості в національному сегменті загальної культури, визначає пріоритетність розроблення освітніх концепцій на засадах мовно-комунікативних стратегій взаємодії з інокультурними й іномовними здобувачами освіти на основі поваги й толерантності [1].

Дисципліна «Сольний спів» є тим середовищем, в якому майбутній артист-вокаліст може ознайомитися й охопити різноманітність культур, розвинути здатність до толерантності та мистецької рефлексії як основи розуміння цінностей іншої культури. Глибоке вивчення або поверхневе ознайомлення на заняттях сольним співом з вокальними творами композиторів – представників різних епох, різних культур забезпечує інтенсифікацію входження студента-вокаліста в культуру через залучення його до культурних цінностей як власної країни, так і країн інших народів, формуючи його крос-культурну грамотність.

Оскільки крос-культурність тісно пов'язана із вивченням культури, світогляду іншої країни, визначальним у даному питанні є дуальність «культура-мова», оскільки саме через розпізнавання мови стає можливим пізнання культурного коду певного етносу. В контексті вокально-виконавської підготовки майбутніх співаків вказана закономірність має неабияке значення, адже глибоке вивчення вокальних творів, що виконуються іноземними мовами, співставлення іноземного оригінального тексту з українським перекладом сприятиме набуттю студентом-вокалістом здатності до уявного культурного діалогу, збагачуючи його світогляд.

Однак вивчення вокального твору іноземного автора на уроках сольним співом передбачає не лише досконале вивчення літературного тексту іноземною мовою. Говорячи про крос-культурний підхід у вокально-виконавській підготовці, маємо на увазі порівняння мистецької епохи даного іноземного автора, його найкращих творів, де віддзеркалився світогляд і культурні особливості цієї країни (національні звичаї та традиції, цінності) з відповідною епохою, світоглядом, авторами та творами рідної країни. Результатом такої аналітико-порівняльної діяльності стає усвідомлення й засвоєння майбутнім артистом-вокалістом спільних і відмінних рис у культурному розвитку різних країн, що безумовно позитивно впливатиме на інтерпретацію й виконання твору в цілому.

Таким чином, переваги крос-культурного підходу у вокально-виконавській підготовці майбутніх співаків є безсумнівними. Даний підхід не лише формує у студентів загальну мистецьку компетентність, а й суттєво

збагачує міжкультурне мислення й інтерпретаційно-виконавську концепцію, підвищує рівень мистецької рефлексії та толерантності.

Використана література

1. Лю Їге. Крос-культурний підхід як методологічна основа професійної підготовки майбутніх учителів. [Електронний ресурс] Точка доступу: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2023/2_2023/18.pdf
2. Стегній О. Г. Методологічні складності крос-культурних досліджень. [Електронний ресурс] Точка доступу: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/99-111_no-2_vol-45_2013_ukr.pdf

